

Bestuursprogramma

2014-2018

Door water
verbonden

WATERSCHAP
vechtstromen

Voorwoord Door water verbonden

Voor u ligt het bestuursprogramma van waterschap Vechtstromen. Een nieuw bestuursprogramma, van een nieuw waterschap. Een kader om ook de komende jaren blijvend te werken aan (water)veiligheid en voldoende en schoon water voor Twente, Noordoost Overijssel en Zuidoost Drenthe.

In het bestuursakkoord van Vechtstromen (januari 2014) heeft het bestuur strategische doelen voor de huidige bestuursperiode geformuleerd. Deze strategische doelen staan niet op zichzelf. Zij krijgen juist betekenis in en met hun omgeving. Het bestuur laat dit tot uitdrukking komen in dit bestuursprogramma. U zult het lezen, samenwerking is daarin voor ons cruciaal om resultaten te behalen.

Samenwerking met medeoverheden, met vertegenwoordigende organisaties voor de belangen van landbouw, natuur, bedrijvigheid en recreatie, met kennisinstellingen en met inwoners en bedrijven in ons gebied. In de dagelijkse praktijk, maar ook bij het zoeken en vinden van gemeenschappelijke doelen. Wij willen dat onze omgeving, dat u, accenten kan zetten in wat wij doen en nastreven. Daarover willen we in gesprek zijn, op zoek naar synergie. Om op die manier - in gezamenlijkheid - maatschappelijke waarde te creëren. Voor stedelijk gebied, landbouw en natuur. Voor recreatie en toerisme. En voor regionale bedrijvigheid en economie. Maar altijd vanuit gezamenlijke belangen, waarin we stevig met elkaar zijn verbonden. Door water verbonden.

Het mag duidelijk zijn. De dialoog met de omgeving is een leidend thema in dit bestuursprogramma. U merkt het als u dit bestuursprogramma leest. En u merkt het nog meer in de onderlinge gesprekken en contacten die daarop volgen. Wij zoeken daarvoor het contact met u, en uiteraard nodigen wij u ook van harte uit om het contact met ons te zoeken.

Wij wensen u veel leesplezier en een inspirerend, gezamenlijk, vervolg.

Namens het algemeen en dagelijks bestuur van waterschap Vechtstromen,

*Stefan Kuks
Watergraaf*

*Oenze Dijkstra
Secretaris-directeur*

Inhoud

04 1. Bestuursakkoord op hoofdlijnen

- Strategische doelen 4
- Van buiten naar binnen 5
- Kaders 5

06 2. In gesprek

- Creëren van maatschappelijke waarde 8
- Produceren met water 10
- Natuurlijk potentieel benutten 12
- Leven met water in de stad 14
- Efficiënt en effectief werken 16

18 3. Uitnodiging

19 Bijlage: bestuursakkoord 'Door water verbonden'

*Door water
verbonden*

A large background image showing a man and a black dog jumping into a pond in a residential area. The man is wearing a striped shirt and shorts, and the dog is black. The water is splashing, and the background shows houses and trees.

1 Bestuursakkoord op hoofdlijnen

Op 2 januari 2014 heeft het algemeen bestuur van waterschap Vechtstromen in zijn eerste vergadering het bestuursakkoord 'Door water verbonden' vastgesteld. Dit bestuursakkoord is richtinggevend voor de bestuursperiode 2014-2018.

Strategische doelen

Waterschap Vechtstromen is een ambitieus en innovatief waterschap, dat de inhoudelijke koers die door de waterschappen Velt en Vecht en Regge en Dinkel was ingezet, met kracht vervolgt. Dit is vastgelegd in drie strategische doelen die in het bestuursakkoord zijn opgenomen:

Watersysteem

Samen zorgen voor een veilige leefomgeving met de juiste hoeveelheid water van een goede kwaliteit met inachtneming van de natuurlijke kenmerken van het systeem.

Waterketen

Samen met de partners in de waterkringloop op duurzame wijze de publieke zuiveringstaak verrichten.

Besturen en organiseren

Een duurzame, innovatieve en lerende organisatie zijn, die - samen met partners en belanghebbenden - de ambities bepaalt, waarbij maatschappelijk belang en goed werkgeverschap centraal staan.

Van buiten naar binnen

Waterschap Vechtstromen ziet water als een verbindende factor tussen burgers, overheden en bedrijven. In de stad en op het platteland. Vechtstromen heeft betrokkenheid van en communicatie met burgers en partners hoog in het vaandel staan. Het waterschap treedt met oog voor innovatie en kansen de wereld tegemoet.

Om deze reden beschrijft dit bestuursprogramma geen exact uitgewerkte doelen en prestaties. Vechtstromen wil, binnen heldere kaders, met u in gesprek. Om samen met u tot een nadere invulling van onze en uw strategische doelen te komen. Een invulling die ons beiden tevreden stelt.

Kaders

Vanzelfsprekend kent ook een open dialoog kaders. Kaders van financiële of juridische aard, die helpen om verwachtingen over en weer te stroomlijnen.

Het bestuursakkoord 'Door water verbonden', dat u vindt bijgesloten, geeft waterschap Vechtstromen duidelijke financiële en bestuurlijke kaders. Vechtstromen wil de kosten voor burgers en bedrijven zo laag mogelijk houden en zal daarom ook de eerder voorgenomen uitgaven heroverwegen. In het document 'Meerjarenverkenning 2015-2018' is dit nader uitgewerkt.

De juridische kaders zijn verwoord in regelgeving van uiteenlopende aard: nationale wetgeving zoals de Waterwet, maar ook Europese (Kaderrichtlijn water, Natura2000) en provinciale regels (provinciale omgevingsverordening) stellen dwingende juridische kaders die van invloed zijn op de dialoog die we met u aangaan.

2 In gesprek

Het bestuursakkoord 'Door water verbonden' ademt het al uit: Vechtstromen, een nieuw, daadkrachtig waterschap met een ambitieus en resultaatgericht bestuur. Een waterschap dat samen met zijn omgeving aan de slag wil, dat partnerschap hoog in het vaandel heeft staan. Op alle niveaus: lokaal, regionaal, bovenregionaal en (inter)nationaal. En dat, vanuit een duidelijke visie op verbindend samenwerken en een opdracht van de kiezer, maatschappelijke waarde wil creëren. Waar kwaliteit en vernieuwing scherp op het netvlies staan. Met de focus op een optimale besteding van belastinggelden.

In de overtuiging dat u en al onze andere (huidige en toekomstige) partners vanuit vergelijkbare drijfveren en ambities denken en handelen, willen we als waterschapsbestuur uw doelen en die van onszelf aan elkaar koppelen. Wij kiezen graag samen met u de route van verbinding. Samen gedeelde opdrachten ervaren en mogelijkheden ontdekken waarin we allen onze eigen doelen een plek kunnen geven. En samen nadenken over de manier waarop we de dialoog met inwoners, bedrijven en belangenorganisaties in het gebied vormgeven en hen betrekken bij ons werk.

We gaan hiervoor graag met u in gesprek. Op zoek naar onderwerpen die raken aan maatschappelijke thema's en kansen bieden op synergie. Naar verwachting is de financiële speelruimte de komende jaren voor iedereen beperkt. Dat maakt zo'n gesprek essentieel voor ons allemaal. Zodat we niet alleen inhoudelijk, maar ook financieel in gezamenlijkheid de optelsom van 1+1=3 kunnen maken.

Anders

Dit bestuursprogramma is anders dan u van ons gewend bent. Het is een open bestuursprogramma: u vindt in dit document geen opsomming van exact vastgestelde doelen en gedetailleerde invullingen. Wij willen juist het gesprek de ruimte geven en samen met u werken aan een concrete invulling.

Met dit bestuursprogramma zet Vechtstromen in op een proces dat recht doet aan het partnerschap dat de organisatie als bestuurlijk uitgangspunt voorstaat. Uiteraard kost zo'n proces tijd. Tegelijkertijd draait de wereld gewoon door en voeren we onze huidige taken als waterbeheerder uit. Lopende projecten voeren we uit en ronden we af. Lopende verplichtingen komen we na en taakstellingen worden gehaald. De opbrengsten van de gesprekken dragen bij aan een nieuwe en vernieuwende koers voor waterschap Vechtstromen vanaf 2015.

Vechtstromen stelt u de volgende vijf gespreksthema's voor. Hieronder worden ze kort benoemd, in de paragrafen hierna worden ze nader toegelicht:

Gespreksthema's

De strategische doelen van Vechtstromen (hoofdstuk 1) zoals die zijn geformuleerd voor watersysteem, waterketen en "besturen en organiseren" staan niet op zichzelf. Ze maken deel uit van een bredere context. Van een omgeving waar Vechtstromen opereert en samen met zijn partners deel van uit maakt; met provincies, gemeenten, rijksoverheid en andere waterschappen, met koepelorganisaties, met vertegenwoordigende organisaties voor de belangen van natuur, landbouw, recreatie, bedrijvigheid en recreatie met inwoners, bedrijven en kennisinstellingen. Waarin zij op allerlei vlakken met elkaar verbonden zijn. Verbonden door water.

Die verbondenheid laten we tot uitdrukking komen in de thema's waarover we graag het gesprek voeren. We hebben bij de formulering van de thema's, gezocht naar onderwerpen die aansluiten op onze strategische doelen, maar die dichtbij de beleving van grote groepen in onze maatschappij staan. Dichtbij uw dagelijks werk. Onderwerpen waarin we raakvlakken vermoeden tussen uw ambities en belangen en de onze. Natuurlijk houden we als waterschap in het gesprek de wateropgaven goed in beeld en brengen we onze visie op water stevig in. Maar altijd vanuit de nadrukkelijke wens om waar mogelijk die wateropgave te koppelen aan opgaven en doelen van onze partners.

Creëren van maatschappelijke waarde

Vechtstromen gaat bij zijn rolinvulling, projectuitvoering en externe beeldvorming sturen op basis van de mate waarin wordt bijgedragen aan de maatschappelijke waardering. Met u verkennen we graag op welke plaatsen we samen maatschappelijke waarde kunnen leveren.

Produceren met water

Daar waar geproduceerd wordt of economische activiteiten plaatsvinden met water, heeft er iemand belang bij dat water. Vechtstromen kijkt daar op een zakelijke manier naar. Wij gaan graag met u in gesprek over kansen en mogelijkheden.

Natuurlijk potentieel benutten

Het is voor ons belangrijk optimaal gebruik te maken van het natuurlijk potentieel van het watersysteem, met als doel de wateropgaven tegen zo laag mogelijke kosten te realiseren. Soms vraagt dat om natuurlijke systemen meer hun eigen gang laten gaan en de traagheid van de natuur te accepteren. Het optimaal benutten van natuurlijk potentieel vraagt om samen anders denken, anders doen en anders besturen.

Leven met water in de stad

Door in het stedelijk gebied als waterschap aan te haken bij de bestaande complexiteit van structuren en belangen willen we met het (afval)watersysteem in de stad de ruimtelijke en recreatieve kwaliteit, maar ook de sociaal economische structuur versterken. Samen met gemeenten, bewoners en andere partijen in en rond de stad gaan we hiermee aan de slag.

Efficiënt en effectief werken

Efficiënt in de taak en effectief in het beleid is de opgave. Krachten bundelen is de lijn die daartoe is ingezet. Door intensieve interactie met onze omgeving denken we dat zowel waterschap als partners taken efficiënter en effectiever kunnen uitvoeren. Dit vergt een continue focus op gedeelde kansen en het nader verkennen van de mogelijkheden.

2.1 Creëren van maatschappelijke waarde

Oost Nederland is een regio waar invulling wordt gegeven aan de ontwikkeling van een biobased economy. Een economie gebaseerd op solide ketens en kringlopen. Als beheerder van het watersysteem en een aantal zuiveringen willen we daar een rol in spelen. Bijvoorbeeld als leverancier van onderhoudsmaaisel en organische verbindingen uit de zuiveringsinstallaties. Met kennis- en technologieleveranciers, afnemers en eindgebruikers, medeoverheden en ingezetenen gaan we verkennen hoe wij daar een rol in kunnen vervullen en we bij kunnen dragen aan groene groei.

In gesprek met u gaan we op zoek naar mogelijkheden om samen te werken aan maatschappelijke waarde. De vier gespreksthema's die hierna worden besproken bieden hiertoe voldoende aanknopingspunten.

Vechtstromen vindt zijn partners in een multischalige omgeving: lokaal, regionaal, bovenregionaal bijvoorbeeld grensoverschrijdend met Duitsland, nationaal en (inter)nationaal. Het waterschapsbestuur wil op al die schalen met partners zoals u kennis uitwisselen, waterbewustzijn verhogen en agenda's koppelen. Dit kan resulteren in gezamenlijke visieontwikkeling of samenwerking aan hele concrete tastbare resultaten, en alles wat daar tussen in ligt.

Het is onze ambitie om dit op flexibele, transparante en vernieuwende wijze tot stand te brengen. Samen gemeenschappelijke raakpunten benoemen, samen bepalen waar de maatschappelijke waarde ligt.

Samen op zoek naar innovaties

Graag gaan we met u op zoek naar innovaties die u en ons helpen ons werk in de volle breedte beter en meer duurzaam te doen. Dit kunnen technische innovaties zijn of sociale innovaties, zoals bijvoorbeeld nieuwe manieren van samenwerken en organiseren. Stuk voor stuk terreinen waar innovaties helpen een waardevolle kwaliteitsverbetering, efficiencywinst of kennisontwikkeling te bewerkstelligen.

Economische factor

In de gesprekken zoekt Vechtstromen nadrukkelijk de relatie tussen ecologie en economie. Water kan een economische factor van betekenis zijn voor legio partijen in Nederland, en ver daarbuiten. Natuurlijk is water van groot belang voor landbouwbedrijven, natuur en recreatie, maar waterkennis is ook een exportproduct voor ons land. Denk aan de Topsector Water, maar ook dicht bij huis aan water(werken) als waardetoevoeging in de stedelijke omgeving. In het stedelijk gebied is de leefbaarheid van de stad dan ook niet alleen aandachtspunt voor de gemeente. Aansluiten bij de energie, de dynamiek en de complexiteit van de stad wordt een uitdaging voor het waterschap om samen met partners op te pakken.

Bewustwording en eigen verantwoordelijkheid

Nederlandse belastingbetalers moeten zich meer bewust worden van het belang van goed waterbeheer en de beprijzing daarvan, zo blijkt uit een recent OESO onderzoek. Tevens moet de kennis op het gebied van water worden uitgebreid om in de toekomst in voldoende mate het noodzakelijke waterbeheer te kunnen borgen. De dialoog met burgers en overheden is in dit kader van groot maatschappelijk belang. Samen met u willen we verkennen hoe het zelforganiserend vermogen, de zelfredzaamheid en de eigen verantwoordelijkheid van burgers in de eigen leefomgeving gestimuleerd kan worden.

Tegelijkertijd zoeken we graag samen met onderwijs- en kennisinstellingen en bedrijven naar manieren om onze belangen op dit terrein te verbinden. Want jongeren (in primair, middelbaar en voortgezet onderwijs) zijn voor ons een belangrijke groep om te betrekken bij en te interesseren in de waarde van water.

Onze organisatie wil hierbij samen met u een visie voor de lange termijn zoeken en vinden. Om vervolgens als partners op te trekken ten dienste van het grotere maatschappelijke belang.

2.2 Produceren met water

De beschikbaarheid van de juiste hoeveelheid water – niet te veel, niet te weinig – van een goede kwaliteit is voor allerhande productieprocessen van belang. Vechtstromen stelt zich ten doel dit zo goed mogelijk te faciliteren maar kijkt tegelijkertijd naar de juiste balans tussen taken en verantwoordelijkheden van zichzelf en van de gebruiker van het water. Nieuwe constructies zoals het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer ondersteunt Vechtstromen dan ook. En nieuwe manieren van financieren, zoals bijvoorbeeld een dienstenmodel voor vergoeden van diensten die grondgebruiker en waterbeheerder aan elkaar leveren (waterberging zoals bijvoorbeeld in het Dinkeldal; wateraanvoer), willen we onderzoeken.

Daar waar geproduceerd wordt of economische activiteiten plaatshebben met water, heeft er iemand belang bij de beschikbaarheid en de kwaliteit van dat water. Als Vechtstromen willen we daar op een zakelijke manier naar kijken en met u in gesprek over kansen en mogelijkheden.

Kringlopen

Produceren met water wordt in eerste instantie wellicht geassocieerd met telen en verbouwen van gewassen in het open veld. Het gaat echter veel verder. Ook bij industriële productieprocessen en bedekte teelten wordt water gebruikt. Als grondstof of als transportmiddel voor energie en allerhande verbindingen. Dit water, de ene keer proceswater of gietwater, de andere keer afvalwater, vereist een behandeling voordat het weer teruggebracht kan worden in het productieproces of in het watersysteem. Soms gebeurt dit op een zuiveringsinstallatie op het bedrijf zelf, soms op de zuiveringsinstallaties van het waterschap. Beide zijn logische plekken om te bekijken hoe de waterhuishouding en stofkringlopen geoptimaliseerd kunnen worden. Vechtstromen ziet de industriële zuiveringen daarbij als partners in de waterkringloop. Een mooi voorbeeld is de puurwaterfabriek in Emmen, waar effluent van de waterzuivering opgewaardeerd wordt naar puur water, met als afnemer de NAM die het gebruikt voor het winnen van aardolie uit de bodem.

Klimaat

Oost-Nederland is geen polder waar op relatief eenvoudige wijze het oppervlakte- en grondwaterpeil geregeld kan worden. Grote delen van het beheergebied van Vechtstromen kent een zogenoemde 'vrije afwatering'. Dat wil zeggen dat zonder maatregelen

het water het gebied uitstroomt. Dit proces is met stuwen iets te vertragen, maar dan nog zakt veel water weg in de zandgronden. Voor een deel van het beheergebied wordt water van elders aangevoerd voor drogere perioden, voor een ander deel is deze mogelijkheid er niet. Door klimaatverandering kent het gebied steeds vaker problemen met een tekort of juist een teveel aan water. Toenemende extreme regenval, afgewisseld met langdurige perioden van droogte, vragen steeds vaker om aanpassingen in het handelen van waterbeheerders en grondgebruikers. Dit geldt vanzelfsprekend voor de landbouwsector, maar ook voor beheerders van het stedelijk gebied of natuur.

Doe-het-zelfwaterbeheer

Bewustwording van klimaatverandering en samen zoeken naar mogelijke oplossingen vraagt veel creativiteit en inventiviteit van grondeigenaren, grondbeheerders en waterbeheerders. We doen een beroep op de veerkracht van de mensen in ons gebied. Door pilotprojecten in samenwerkingsverbanden uit te voeren levert dit voor alle partijen belangrijke informatie op over de samenhang tussen landbouwkundige en waterhuishoudkundige maatregelen en de toepasbaarheid ervan. Een voorbeeld is het project Landbouw op Peil. Resultaten uit dit project worden inmiddels toegepast in het nationale Deltaprogramma, in het bijzonder als het gaat om de zoetwatervoorziening van de Hoge Zandgronden en het Watercollectief Twente. In de hedendaagse energieke samenleving wil onze organisatie kijken naar meer ruimte voor 'doe-het-zelf-waterbeheer'. Het waterschap is daarbij niet de overheid die het van de particulier overneemt, maar de partner met kennis en kunde die meedenkt, helpt en ondersteunt.

Gebiedsgedifferentieerd

Doe-het-zelf-waterbeheer begint bij bewustwording en goede communicatie. We zoeken in het gesprek met alle grondgebruikers (landbouw, natuur, recreatie, ruimtelijke ordening) naar de onderlinge relaties. Door samen met u na te denken over en invulling te geven aan duurzame verbetering van de waterhuishouding en duurzame maatregelen ter voorkoming van verdroging van de hoge zandgronden in Oost-Nederland, maken we een grote stap in de goede richting. We zijn op zoek naar verwachtingen over en weer. Door meer gebiedsgedifferentieerd te kijken naar problemen en de oplossingen daarop in te richten, boeken we vooruitgang om in te spelen op de klimaatverandering. Daarbij willen we met u bezien of er speciale modellen wenselijk zijn voor het over en weer vergoeden van de diensten die grondgebruiker en waterbeheerder aan elkaar leveren. Uiteraard verliezen we hier wettelijke kaders niet uit het oog.

2.3 Natuurlijk potentieel benutten

Natuurlijke kenmerken als het reliëf en de grondsoort zijn heel lang bepalend geweest voor de vraag waar welke vorm van grondgebruik plaats heeft. De afgelopen decennia is die relatie tussen natuurlijke kenmerken en grondgebruik, als gevolg van de mogelijkheden die de techniek ons brengt, sterk verminderd. Het waterschap beziet hoe de natuurlijke omstandigheden in bepaalde gebieden juist benut kunnen worden, in plaats van ze ‘naar onze hand te zetten’, zoals met klimaatbuffers. Voor het verhogen van waterkwaliteit (ecologische zuivering), voor de berging van water (beekdalen), of voor bijzondere natuur en biodiversiteit (kwelgebieden).

Nederland kent een rijke historie aan ingrepen in het landschap, de natuur en het waterbeheer. Onze omgeving lijkt daarmee maakbaar, ook als dat tegen natuurlijke principes en processen ingaat. Om natuur, wonen, werken, produceren en recreëren naast elkaar mogelijk te maken is het waterbeheer vergaand aangepast. Daarmee is het goed beheer- en beheersbaar, maar wel tegen relatief hoge kosten. In de komende bestuursperiode verkennen we graag met u of we het natuurlijk potentieel beter kunnen benutten.

Building with nature

Waterpeilen zijn de afgelopen decennia gericht op droge kruitruimtes en maximale productie in de landbouw. Als het gebied te nat is voeren we water versneld af. Als het te droog is voeren we water toe. De sponswerking en dynamiek die van zichzelf in het natuurlijke systeem aanwezig was, is daarmee

verloren gegaan. Om deze te herstellen richten we watersystemen tegenwoordig natuurlijker in. Stroomgeulen, overstromingsvlaktes, meanders, plas/dras-systemen; voorbeelden te over in Drenthe en Twente. Maar dit zijn nog steeds ingrepen in het natuurlijk systeem, gemaakt met grote machines conform bestek. Vechtstromen werkt toe naar een situatie waarin natuurlijke processen, zoals zandtransport in stromende wateren of plantengroei een grotere rol krijgen bij herinrichting en beheer van watersystemen. 'Building with nature' zien wij als een kansrijke ontwikkeling.

Kwaliteitsopgave

Niet alleen bij inrichtingsprocessen krijgt de natuur een kans, ook bij het realiseren van waterkwaliteitsopgaven. Bij de uitvoering van de wettelijke zuiveringstaak wil Vechtstromen, naast de inzet van het vergunning- en handavingsinstrumentarium, het zuiverende vermogen van het watersysteem benutten. Voorbeelden hebben we in de vorm van de waterharmonica achter de zuivering Ootmarsum, Het Kristalbad als watermachine, maar ook de vele natuurlijke oevers in het gebied. Al deze voorbeelden kunnen worden doorontwikkeld en bijdragen aan de realisatie van waterkwaliteitsopgaven.

Ook zogenoemde 'ecosysteemservices' bieden perspectief. Hoewel nu nog beperkt toegepast, zijn zij kansrijk om bijvoorbeeld de biodiversiteit te vergroten. Plaagdruk kan daarmee worden beperkt en daarmee ook de inzet van bestrijdingsmiddelen in de landbouw en in stedelijk gebied. De belasting van het watersysteem wordt daarmee aan de voorkant beperkt.

Anders denken

Het benutten van het natuurlijk potentieel betekent dat onze organisatie aansluiting zoekt bij de natuurlijke kenmerken van het systeem, dat we gebruik maken van natuurlijke processen en aandacht hebben voor veerkracht en biodiversiteit. Het is een uitdaging om deze weg op te gaan zonder daarbij de gebruiksfuncties te veronachtzamen of meer risico's te moeten accepteren. Maar het maakt het tegelijkertijd mogelijk om wateropgaven tegen lagere kosten te realiseren. Natuurlijke systemen meer hun eigen gang laten gaan en de traagheid van de natuur accepteren, betekent echter dat we mogelijk inboeten op de snelheid waarmee het effect intreedt na een ingreep of op de beheersbaarheid hiervan. Dit vraagt om anders denken, anders doen en anders besturen; van ons, maar ook van u. Graag gaan we met u in gesprek waar u de mogelijkheden ziet om het natuurlijk potentieel te benutten.

2.4 Leven met water in de stad

Water en groen maken de stad mooier en gaan hittestress tegen op zomerse dagen. En ruimte voor water maakt de stad robuuster bij een klimaat dat steeds grilliger wordt. Daarover zijn we als waterschap, gemeente en andere stedelijke partijen al jaren goed in gesprek. Maar in de stad wordt ook geproduceerd met water, wordt water benut voor recreatie of als transportroute of -middel voor grondstoffen en energie. Ook daarover gaan we met de partijen in stedelijk gebied in gesprek, op zoek naar een antwoord op de vraag hoe we samen kunnen werken aan een optimalisatie van deze functies.

De stad en het omringende landelijke gebied behoren tot hetzelfde watersysteem. Afwentelen van waterproblemen van de stad naar het landelijke gebied, of andersom, is iets wat we tot een minimum beperken. Dat betekent dat beide gebieden onze aandacht hebben als het gaat om het realiseren van waterkwaliteits- en kwantiteitsopgaven en de waterketentaken. Toch zijn er verschillen. De dynamiek, de complexiteit, de intensiteit en de veelheid aan belangen die samenkomen in het stedelijke gebied maken het werken aan wateropgaven en taken in de stad tot een grote uitdaging, bijvoorbeeld waar het gaat om realisatie en betaalbaarheid.

Verbindingen

Vechtstromen gaat deze uitdaging aan door met u de stedelijke agenda en de wateragenda naast elkaar te leggen. Verbindingen op tal van thema's zoals droogte, hitte, wateroverlast, veranderende biodiversiteit, sluiting van grondstofkringlopen, energietransitie, een gezonde, groene en veilige leefomgeving liggen daarbij voor de hand. En ook thema's die niet tot de beleidsvelden Milieu, Stedelijk beheer of Ruimtelijke Ontwikkeling behoren, bieden kansen. Denk bijvoorbeeld aan Economie, Wonen en Welzijn, Transport en Mobiliteit, Recreatie en Toerisme, maar ook Sport en Cultuur.

Er zijn al mooie voorbeelden. Het Vechtpark bij Hardenberg, de Roombeek in Enschede, het afval-

watersysteem van Ootmarsum en de puurwaterfabriek bij Emmen. Stuk voor stuk projecten met een duidelijke bijdrage aan leefbaarheid, vestigingsklimaat, duurzaamheid of economische ontwikkeling. Projecten die door hun verbinding met de stedelijke agenda bijdragen aan meer bewustwording van de waarde van water in de stad. Projecten die alleen tot stand zijn gekomen door van meet af aan vraagstukken en opgaven van partijen in de stedelijk omgeving te combineren.

Doelmatigheid

De komende bestuursperiode willen we het combineren van de agenda's in de stad samen met u naar een hoger niveau brengen. Waar het gaat om water, grondstoffen, voedsel en energie ziet Vechtstromen een toenemende verwevenheid tussen stad en het landelijk gebied. Bovendien ligt er tot 2020 een stevige uitdaging in de vorm van de doelmatigheidsafspraken voor de waterketen uit het Bestuursakkoord Water, dat Rijksoverheid, IPO, VNG, UvW en Vewin in 2011 overeen kwamen.

Andere overheid

De veranderende rol van de overheid in het stedelijk gebied is een ontwikkeling die mogelijkheden biedt voor gemeenten en waterschap om samen op te trekken. Bijvoorbeeld bij de interactie en samenwerking met burgers, bedrijven en belangengroepen bij de ontwikkeling van de stedelijke omgeving. Vanuit dit perspectief geeft onze organisatie met enkele gemeenten al invulling aan het concept van de Klimaatactieve Stad.

Door het combineren van agenda's wordt het gesprek complexer, maar doen zich kansen voor om stappen voorwaarts te zetten naar een gezonde, veilige en toekomstgerichte stad. We voeren daarom graag met u het gesprek over het leven met water in de stad!

2.5 Effectief en efficiënt werken

Ieder werkproces of activiteit kent een schaalniveau waarop dit het meest efficiënt uitgevoerd kan worden. Voor het innen van de waterschapsbelastingen en de laboratoriumactiviteiten hebben we al een slag gemaakt om, met het oog op de toekomst, het schaalniveau te optimaliseren. Met partijen in onze omgeving gaan we verkennen of er ook andere werkprocessen zijn die we kunnen optimaliseren. Denk aan beleidsontwikkeling, specialistische kennis, projectmanagement, maar ook innovatie- en beheerprocessen.

Waterschap Vechtstromen kent hoge ambities. Ten aanzien van inhoud, proces maar ook van kosten. Vechtstromen wil de financiële lastendruk begrenzen. De organisatie creëert door efficiënt en effectief te werken ruimte om de verschillende ambities te combineren en waar te maken.

Efficiënt in de uitvoering van de taken en effectief in het beleid, dat is de opgave. We zetten in op het bundelen van krachten. De fusie naar Vechtstromen is daarvan een krachtig voorbeeld. We zien goede mogelijkheden om de processen en taken intern en samen met de omgeving efficiënt en effectief uit te voeren. Dit vraagt een continue focus op kansen.

We kijken kritisch naar waar het belang van het waterschap ligt en wat we nodig hebben om dit belang zo goed mogelijk te dienen. We investeren

in optimalisering van onze beheertaak. Zo willen we ruimte geven aan initiatieven van derden, zoals agrarisch natuur- en waterbeheer. Ook hier weer met als doel belastinggelden optimaal te benutten.

We zien een sterke verandering in de samenleving. Burgers, platforms en flexibele samenwerkingsverbanden worden steeds initiatiefrijker. Vechtstromen staat open voor deze initiatieven. We werken van buiten naar binnen en weer terug. We analyseren, initiëren en participeren waar waardevolle kansen te pakken zijn. Als we met onze waterdoelen hierbij kunnen dienen, grijpen we deze kansen met beide handen aan. Hierbij zoeken we binnen de wettelijke kaders naar de juiste balans tussen een stringent aanbestedingsbeleid en beloning van initiatief van private partijen.

Daar waar werk met werk te maken valt of functies te stapelen zijn, gaan we actief op zoek naar cofinanciering en nieuwe samenwerkingsmogelijkheden. We denken hierbij aan publiek-private samenwerking met nieuwe verdienenmodellen en aan publiek-publieke samenwerking. We verkennen en creëren samen met publieke en private partijen de ruimte om dergelijke samenwerkingsvormen

tot een succes te maken. We zijn daarbij bereid om u te ondersteunen in het realiseren van uw doelen, als deze doelen te relateren zijn aan onze doelen. We zoeken waar nodig met u naar nieuwe (ruimtelijke) kaders. En we verwachten dat u ons uitdaagt als u kansen ziet om doelen te verbinden.

Wij realiseren ons dat intensief samenwerken met partners spanning op kan leveren. Onze eigen invloed op het resultaat kan hierdoor verminderen. Dit geldt zeker voor situaties waarin we zaken overlaten aan partners en marktpartijen. Dit accepteren we, hoewel we het belangrijk vinden om regisseur te blijven op kerntaken en doelen. We geven nieuwe samenwerkingsvormen ruimte binnen vooraf gestelde heldere bestuurlijke kaders. In alle situaties met het maatschappelijk belang op het netvlies en zoekend naar de slimste oplossing.

Vechtstromen houdt voldoende kennis 'in huis' en ziet kansen om deze kennis te verrijken met kennis van marktpartijen en kennisinstituten. We zoeken naar verdergaande bundeling van kennis binnen de publieke sector met als doel optimale inzet van kennis en capaciteit.

3

Uitnodiging

Vechtstromen gaat graag met u in gesprek. Dit bestuursprogramma kunt u lezen als een uitnodiging daartoe.

Op welke wijze we het gesprek voeren? Ook dat bepalen we samen. Vechtstromen kent vele verschillende stakeholders en partners. Bedrijven, burgers, landbouworganisaties, natuur- en milieuorganisaties, medeoverheden, enzovoorts. Bent u een medeoverheid? Een belangenorganisatie, een bedrijf, een wijkvereniging, een inwoner of een kennis- of onderwijsinstelling? Heeft u een strategisch besprekingspunt of gaat het om een specifieke kwestie bij u om de hoek? Verkiest u één-op-één gesprekken met het waterschap of hebt u juist veel liever dat tegelijkertijd ook anderen, met andere invalshoeken, aan tafel zitten? En aan tafel, is dat wel de juiste plek? Of ontmoeten we elkaar liever aan of op het water?

Vechtstromen neemt in de tweede helft van 2014 contact met u op om in onderling overleg vast te stellen op welke wijze we het gesprek met elkaar aangaan. Over hoe wij met elkaar verbonden zijn en willen zijn. En hoe we samen een aantrekkelijke woon-, werk- en leefomgeving creëren. Want samen leven wij met water!

Neemt u omgekeerd contact met ons op als u daar aanleiding toe voelt? Bijvoorbeeld als naar uw gevoel onze uitnodiging net iets langer op zich laat wachten dan u zou wensen...

Bijlage:

Bestuursakkoord 'Door water verbonden'

Water is wat de tot waterschap Vechtstromen gefuseerde waterschappen Regge en Dinkel en Velt en Vecht verbindt. Water is wat ons in deze netwerkmaatschappij met onze omgeving verbindt. En water is een verbindende factor tussen burgers, overheden en bedrijven: het is immers onze eerste levensbehoefte. Schoon water dat in de juiste hoeveelheid beschikbaar is, dat is waarmee waterschap Vechtstromen zich verbonden voelt. Het is onze opdracht hiervoor te zorgen in de regio's NO Overijssel, ZO Drenthe en Twente, een opdracht waaraan bestuur en organisatie van Vechtstromen met ambitie en gedrevenheid invulling geven! Na een twee jaar durend fusietraject is de fusie tot Vechtstromen nu een feit. Een mooi, nieuw en krachtig waterschap, dat staat voor kwaliteit. Een stevige partner in waterbeheer, zowel voor partners in de regio als over de grens. Een waterschap dat engagement van en communicatie met burgers en partners hoog in het vaandel draagt en met oog voor innovatie en kansen de wereld tegemoet treedt. Voor u ligt het bestuursakkoord van het nieuwe algemeen bestuur van Vechtstromen.

- Bestuursakkoord
- Portefeuilleverdeling
- Lastendrukontwikkeling

Inleiding

Direct na de uitslagen van de verkiezingen in november 2013 is de informatie gestart. Na toelichting door de informateurs op het informatieverslag zijn de formatiegesprekken gestart. Deze gesprekken hebben geleid tot dit bestuursakkoord, met daarin de bestuurlijk accenten voor de periode 2014-2019. Uitgangspunt van het dagelijks bestuur is een collegiaal bestuur te zijn dat streeft naar een zo breed mogelijk draagvlak in het algemeen bestuur. Daarom spreken we hier ook niet van coalitieakkoord, maar van een bestuursakkoord: wij hopen dat alle partijen in het algemeen bestuur zich er voldoende in herkennen, om dit akkoord te willen onderschrijven als start van de nieuwe bestuursperiode. Het is een akkoord dat uitgaat van een voortzetting van de inhoudelijke koers zoals die de afgelopen bestuursperiode in de waterschappen Velt en Vecht en Regge en Dinkel is gevoerd.

Dit bestuursakkoord is ingedeeld in vier paragrafen. De eerste drie sluiten aan bij de drie programma's met hun strategische doelen, zoals die in de ontwerp-programmabegroting Vechtstromen 2014-2017 zijn opgenomen: watersysteem, afvalwaterketen, besturen en organiseren.

Omdat het nieuwe waterschap op een vernieuwende wijze invulling wil geven aan de manier van besturen en werken, is hiervoor in paragraaf 3 (programma besturen en organiseren) uitvoerig aandacht.

Gelet op de door partijen uitgesproken wensen in deze financieel en economisch moeilijke tijd, worden ingrijpende voorstellen gedaan voor aanpassing van de lastenverhoging voor burgers en bedrijven. Deze voorstellen worden uitgewerkt in paragraaf 4, die handelt over het financieel beleid.

In het eerste gedeelte van dit bestuursakkoord wordt dus vooral beschreven welke aandachtspunten we in de komende bestuursperiode zien binnen onze primaire taken, terwijl in het tweede gedeelte de aandacht vooral uitgaat naar hoe we dat doen en tegen welke kosten.

1 Programma Watersysteem

Grote uitdaging die het waterschap bij dit alles heeft, is om de effecten van de klimaatverandering - meer water in de winter, minder water in de zomer en hevige stortbuien - goed op te vangen. Dat gebeurt door voortzetting van de WB21-aanpak (vasthouden, bergen, afvoeren), door ruimte te maken voor het watersysteem, door aanpassingen in de haarvaten van het watersysteem ten behoeve van de zoetwatervoorziening en tot slot door blauwe aders in de stad, gecombineerd met afkoppelen van hemelwater.

Voor wat betreft het creëren van ruimte voor water geldt dat zuinig omgesprongen moet worden met de schaars beschikbare ruimte in het beheergebied. Bijvoorbeeld via stapeling van functies en toepassing van slimme, innovatieve constructies. Bij verwerving van ruimte wordt compensatie, in grond of geld, goed geregeld. Vrijwillige verwerving staat voorop, waarna toepassing van gedoogbepalingen uit de Waterwet aan de orde komen. Alleen in uiterste situaties, waar het de veiligheid betreft of de onmisbaarheid van grond in de volledige afronding van een belangrijk waterproject, kan toepassing van het onteigeningsinstrument aan de orde zijn.

Strategisch doel:

“Samen zorgen voor een veilige leefomgeving met de juiste hoeveelheid water van een goede kwaliteit met inachtneming van de natuurlijke kenmerken van het systeem.”

2 Programma Afvalwaterketen

Het Bestuursakkoord Water (BAW) geeft de spelers in de waterketen (drinkwater, riolering, zuivering) een heel concrete doelmatigheidsopgave. In 2020 dient deze opgave gerealiseerd te zijn. Iets wat alleen mogelijk is door continue aandacht voor efficiëntie bij uitvoering van de waterketentaken en door horizontaal, verticaal en diagonaal (dus met spelers buiten de waterkringloop) samen te werken. Operational excellence is daarmee in de komende bestuursperiode het leidende principe voor de uitvoering van de ketentaken.

Werken aan een doelmatige waterketen in een omgeving die grondstofbeschikbaarheid, energietransitie, maar bovenal economische ontwikkeling en leefbaarheid als belangrijke maatschappelijke thema's ziet, biedt kansen om met de uitvoering van de ketentaak bij te dragen aan groene groei. Daar waar we de ontwikkeling van onze ketentaak koppelen aan deze maatschappelijke thema's liggen de kansen voor innovatie. Daar creëren we in de beleving van de ingezetenen ook de meeste publieke waarde.

Een rol bij het anticiperen op een veranderend klimaat (adaptatie) en het tempo van de verandering beperken (mitigatie) wordt de komende jaren een thema voor

de afvalwaterketen. Energiebesparing is altijd al een thema in het zuiveringsbeheer geweest, maar slim inzetten en doorontwikkelen van de ketenassets draagt bij aan meer energie-efficiënte (productie biogas/elektriciteit/thermische energie) te realiseren, maar biedt ook mogelijkheden om wateroverlast en verdroging in stedelijk gebied te reduceren (afkoppelen/vasthouden). Oppakken van deze rol biedt een goede kans om de ervaren waarde van de ketentaak te vergroten.

Strategisch doel:

“Samen met de partners in de waterkringloop op duurzame wijze de publieke zuiveringstaak verrichten.”

3 Programma Besturen en organiseren

De achter ons liggende fusieperiode heeft waardevolle inzichten opgeleverd. Bij Vechtstromen zal een grote bestuurlijke scherpte zijn op een kostenbewuste, maatschappelijk verantwoorde uitvoering van de kerntaken van het waterschap, waarbij kwaliteit voorop staat en lastendrukstijgingen begrensd worden. Voor die kerntaken moet voldoende deskundig personeel in eigen huis zijn, om kwalitatief goed werk te kunnen leveren, ons snel aan te kunnen passen aan de omgeving en functiebediening waar te kunnen maken. En daar waar we taken niet meer (helemaal) in eigen huis uitvoeren, kijken we eerst naar de mogelijkheden die samenwerking (vaak in Rijn Oost-verband en met gemeenten) ons biedt, voordat uitbesteding aan de orde is.

Naast die focus op de kerntaken streeft Vechtstromen echter ook een 'bredere blik' na, met beide voeten in de moderne maatschappij staand. Daar waar werk met werk te maken valt en functies te stapelen zijn (bijvoorbeeld goede mogelijkheden voor ondernemers in waterrecreatie), pakken we maatschappelijk verantwoorde kansen graag met partners op.

Samenwerken vanuit een partnerschapsgedachte, in een multischalige omgeving, staat bij Vechtstromen centraal. We werken in een snel veranderende netwerk omgeving, waar initiatieven steeds vaker vanuit burgers, platforms en flexibel wisselende samenwerkingsverbanden worden genomen. In die context verkennen we de samenwerkingsmogelijkheden die waterdoelen en maatschappelijke waarde vertegenwoordigen, ook bijvoorbeeld publiek-private samenwerkingen met

eventueel nieuwe verdienmodellen. Vechtstromen heeft een luisterend oor voor geluiden uit de maatschappij. Het werkt van buiten naar binnen en weer terug, het analyseert, initieert en/of participeert waar waardevolle kansen te pakken zijn, waterschapsdoelen aan doelen van partners en belanghebbenden te verbinden zijn en maatschappelijke meerwaarde te bereiken valt vanuit samenwerking. Altijd vanuit de kerntaken startend gaan we de mogelijkheden zoeken om ook de eerder genoemde bredere blik waar te maken. We realiseren ons daarbij dat intensief samenwerken met partners en soms zelfs overlaten aan partners spanningen op kan leveren en eigen zeggenschap kan verminderen. Maar binnen helder afgesproken financiële kaders vanuit het bestuur en in alle situaties met het maatschappelijk belang op het netvlies zoeken we de beste oplossingen en bewegen mee met partners. Door regelmatige (tussentijdse) evaluaties houden we controle en stellen de koers bij.

Om vanuit een samenwerkingsgedachte in een multischalige omgeving te kunnen werken, is een groot communicatief en netwerkend vermogen nodig, dit vermogen moet kenmerkend zijn voor het karakter van Vechtstromen. We gaan goede, vroegtijdige stakeholders analyses doen en zoeken naar kansen om wensen en waterbelangen met elkaar in balans te brengen. Zo zullen burgers en belangenorganisaties vroeg in het speelveld betrokken worden om plannen te kunnen helpen sturen en zal ook educatie aandacht krijgen om kennis over waterschapswerk te vergroten en vooral ook jongeren er meer bij te betrekken. Niet alleen open, transparante, respectvolle, begripvolle en

flexibele externe communicatie tussen Vechtstromen en omgeving en het telkens kiezen van een passende bestuursstijl zijn essentieel, ook de interne communicatie in het bestuur en tussen bestuur en organisatie krijgt volop de aandacht, zodat kwalitatief goede bestuurlijke besluiten en breed bestuurlijk draagvlak wordt gegarandeerd.

Aandacht voor de sterk verbonden begrippen duurzaamheid en innovatie is de afgelopen bestuursperiode al flink geweest, maar wordt verder uitgebouwd. Dit vanuit een overtuiging dat water- en klimaatdoelen alleen op een kosteneffectieve manier bereikt kunnen worden wanneer we vernieuwen en alle beschikbare kennis die ertoe doet benutten. Visie en vasthoudendheid zijn eigenschappen die we hierbij nodig hebben, omdat het vaak om langdurige trajecten gaat.

Relaties met medeoverheden, maar ook met kennisinstellingen ('waar gisse jongens en meisjes zitten met veel kennis') en bedrijfsleven worden actief opgezocht.

Een van de redenen om als grenswaterschap op te schalen is de wens om de samenwerking in het stroomgebied met Duitsland te versterken, vooral rond veiligheid en waterkwaliteit. Het coördinatiebureau dat hiervoor reeds is opgericht is een goed begin, waarop Vechtstromen de komende jaren verder zal bouwen. Met aandacht voor een goede balans in de verantwoordelijkheden en kosten zal samenwerking met Duitsland meer vorm krijgen in projecten en in calamiteitszorg.

Strategisch doel:

"Een duurzame, innovatieve en lerende organisatie zijn, die - samen met partners en belanghebbenden - de ambities bepaalt, waarbij maatschappelijk belang en goed werkgeverschap centraal staan."

3 Programma Besturen en organiseren

Het algemeen bestuur stuurt op hoofdlijnen, het stelt vooraf de kaders vast en het dagelijks bestuur maakt binnen de programma's de keuzes op beleidsmatig en financieel gebied om de gewenste doelen te behalen. Het algemeen bestuur is daarnaast tevens een bron van kennis voor het dagelijks bestuur, kan een klankbordfunctie vervullen en kan als ambassadeur van het waterschap optreden.

Het bestuur kent in zijn werkwijze de trits ophalen/informereren, opiniëren/meningsvormen en besluitvormen. Om situaties te verkennen, te discussiëren met burgers en partners, elkaar te informeren en kennis te delen worden plenaire bijeenkomsten (pleinen) georganiseerd; dit kunnen bijvoorbeeld themabijeenkomsten, werkbezoeken, maatschappelijke consultatierondes of gebiedsexcursies zijn. We stellen voor om te werken in drie commissies, die langs de drie lijnen van de programma's georganiseerd zijn. Hierin heeft menings-/oordeelsvorming plaats aan de hand van concrete voorstellen. Besluitvorming geschiedt tot slot in de plenaire vergadering van het algemeen bestuur. Het bestuursmodel krijgt hiermee een trechtervorm, waarmee het gesprek aan het begin centraal staat. Door die goede partnergerichte start kan er verderop in het bestuurlijk model een geolied besluitvormingsproces ontstaan.

Bijeenkomsten, behoudens de besluitvormende vergadering van het algemeen bestuur die zondermeer in Almelo is, kunnen in het gehele gebied plaatshebben. De commissievergaderingen en de vergaderingen van het algemeen bestuur vinden in principe overdag plaats.

Om alle fracties in staat te stellen vertegenwoordigd te zijn bij de commissievergaderingen, wordt iedere fractie in staat gesteld fractievertegenwoordigers aan te stellen. Er wordt een regeling opgesteld hiervoor, evenals een financiële regeling voor fractieondersteuning die past bij de organisatie en omstandigheden van Vechtstromen.

Het dagelijks bestuur heeft vijf leden. We zijn ervan overtuigd dat de werkdruk voor de leden van het dagelijks bestuur zal toenemen gezien de intensivering van partnergericht werken. Slim werken en op hoofdlijnen besturen, zal de werkwijze van het dagelijks bestuur zijn. Maar omdat het werkgebied groot is en de fusieorganisatie de nodige aandacht vraagt, is het van belang de bestuurskracht te garanderen door een voldoende sterk dagelijks bestuur, met een breed draagvlak, van vijf personen in te stellen.

Een werkbare meerderheid voor het te vormen dagelijks bestuur is, gelet op de doelstellingen en taakstellingen, noodzakelijk. Na raadpleging van alle fracties kiezen we voor een dagelijks bestuur van vijf leden waarbij, alles afwegende, de overtuiging is dat deze coalitie op een werkbare meerderheid kan rekenen.

De fracties van het CDA, Water Natuurlijk, de ChristenUnie/SGP, de AWP en de categorie Landbouw leveren de komende vijf jaar de leden van het dagelijks bestuur van waterschap Vechtstromen. De portefeuilleverdeling is in grote lijnen afgesproken; de definitieve invulling in detail wordt, op basis van deze afspraken, in een later stadium vastgesteld in het dagelijks bestuur.

Dat het collegiale dagelijks bestuur echt een team moet zijn om op deze manier te kunnen werken, is evident. Daarvoor is bij de samenstelling van het dagelijks bestuur aandacht geweest en in de komende bestuursperiode zullen we blijven investeren in teamontwikkeling. Ook de portefeuilleverdeling en de indelingsprincipes die daarbij worden gehanteerd, ademen teamgeest, integraliteit en externe georiënteerdheid uit.

In vergaderingen van het dagelijks bestuur worden complexe zaken afgewogen, wordt strategische samenhang besproken en worden besluiten genomen.

Portefeuille-overleggen dienen om de vergadering van het dagelijks bestuur voor te bereiden.

Elk lid van het dagelijks bestuur krijgt één of twee fractie(s) die niet vertegenwoordigd is in het dagelijks bestuur als account, om zo optimale kennisdeling te bewerkstelligen. Dit staat natuurlijk los van de op dit gebied geëigende verantwoordelijkheden van de secretaris van het algemeen bestuur en de watergraaf. De ambities van Vechtstromen vereisen een slagvaardige en daadkrachtige organisatie, waarin de kwaliteit van werkprocessen goed geborgd is. De organisatie is opnieuw ingericht en gaat op 1 januari 2014 van start. Het overgrote deel van de medewerkers is binnen de nieuwe organisatie geplaatst. De formatiereductie van 60 fte wordt de komende drie jaar gerealiseerd. Daarnaast wordt het laboratorium op termijn in Zwolle geconcentreerd en zijn we verwickeld in de voorbereiding van de shared services met vier andere waterschappen in Rijn Oost ('Waterkracht').

Gelet op bovengenoemde ontwikkelingen (reductie, concentratie en shared services) en op de in de volgende paragraaf aangekondigde extra bezuinigingen voor de organisatie, rijst de vraag in welke richting onze organisatie zich verder dient te ontwikkelen. Het lijkt ons raadzaam in 2014 hiervoor een visie op te stellen.

4 Financieel beleid

De gevolgen van de financiële en economisch crisis hebben zeker in Oost-Nederland de sporen achtergelaten en hebben het besteedbare inkomen van burgers en bedrijven aangetast. Met een terughoudend beleid m.b.t. de lastendrukontwikkeling willen we een bijdrage leveren aan behoud van de koopkracht van burgers en het investeringsvermogen van bedrijven. Tegelijkertijd heeft het waterschap grote opgaven uit te voeren ingevolge de afspraken die zijn gemaakt voor de uitvoering van de Europese Kaderrichtlijn Water, het nationale Bestuursakkoord Water, de afspraken in het kader van Natura2000, het Deltaprogramma en de afspraken met de provincies Drenthe en Overijssel. De uitvoering van deze afspraken en verplichtingen vergen forse investeringen in het watersysteem en de afvalwaterketen. De hieruit voortvloeiende netto toename van de kapitaallasten zet de matiging van de lastendrukontwikkeling stevig onder druk.

Gelet op de verkiezingsprogramma's en de toelichting door vertegenwoordigers van de partijen in het formatieoverleg, menen we dat een forse bijstelling van het financiële kader zoals is opgenomen in de eerste programmabegroting van Vechtstromen aan de orde is. Aangezien de jaarschijf 2014 voldoet aan het kader business case beschouwen we de begroting voor het jaar 2014 als een gegeven (met uitzondering van de hoogte van de investeringen 2014).

De komende bestuursperiode gaan we uit van een stevige temporisering van de voorgestelde investeringsprogramma's. De programma's 1 (watersysteem) en 3 (besturen en organiseren)

verlagen we met 30% van het totale programma in de jaren 2014 tot en met 2017. In programma 1 is ook de bijdrage aan het Hoog Water BeschermingsProgramma (HWBP) opgenomen die vanaf 2015 oploopt tot € 8.200.000 per jaar. Deze investeringsbijdrage kan niet worden verminderd. Voor programma 2 verlagen we de investeringen met 10% vanwege geplande forse investeringen in de energiefabriek in Hengelo waarvan de opbrengsten in de exploitatiesfeer al zijn ingeboekt bij de noodzakelijke bezuinigingen als gevolg van de fusie. In totaal dalen de gemiddelde jaarlijkse netto-investeringen hiermee van € 46.000.000 naar € 40.000.000. Dit geeft een besparing op de kapitaallasten van € 800.000 in 2015 oplopend tot € 2.000.000 in 2017 e.v. Verder stellen we een aanvullende bezuiniging voor op de exploitatiekosten van € 1.200.000 in 2015 oplopend tot € 3.000.000 in 2017.

In totaal wordt er dus extra bespaard van € 2.000.000 in 2015, oplopend naar € 5.000.000 in 2017. We realiseren ons terdege dat deze taakstelling komt bovenop de € 11.000.000 die in het kader van de fusie moet worden gerealiseerd.

Als we de verlaging van de investeringsprogramma's en de extra taakstelling m.b.t. de exploitatiebegroting doorrekenen in onze lastendrukmodellen dan leidt dit jaarlijks tot een matiging van 1,5% t.o.v. de meerjarenraming 2015-2017 uit de eerste programmabegroting 2014 van Vechtstromen. Voor de verschillende categorieën geeft dit de volgende uitkomsten.

Lastendrukontwikkeling	Begroting 2015-2017	Bestuursakkoord
Eenpersoonshuishoudens	4,8%	3,2%
Meerpersoonshuishoudens	3,8%	2,3%
Bedrijven met 50 ve	3,5%	2,0%
Agrarisch bedrijf	4,8%	3,2%

In de bijlage bij dit akkoord wordt concreet gemaakt wat dat, in euro's, betekent voor 2015, 2016 en 2017.

4 Financieel beleid

Voor eenpersoonshuishoudens en agrarische bedrijven is de lastendrukontwikkeling afwijkend t.o.v. de meerpersoonshuishoudens en bedrijven. Dit heeft als oorzaak dat de stijgende kwijtscheldingslasten relatief zwaarder drukken op een eenpersoonshuishouden dan op een meerpersoonshuishouden. Bij de agrarische bedrijven speelt het afnemende areaal een rol (ten gunste van natuur en mee-getaxeerde oppervlakte in de WOZ-waarde). Afgesproken wordt om in 2014 een versnelde herijking van de kostentoedeling te doen, zodat die in de eerstvolgende begroting 2015 wordt geëffectueerd.

We vinden deze lastendrukverhogingen onder de gegeven omstandigheden acceptabel. Ruimte voor verhoging van de investeringen ontstaat als er meevallers komen, meer cofinanciering wordt binnengehaald en de betaling van dividend door de

Nederlandse Waterschapsbank wordt hersteld. Verder gaan we er vanuit dat beleid rondom de meerjarige lastendrukontwikkeling wordt voortgezet. Hierbij worden de stijgingen van tarieven over vier jaren gemiddeld en afwijkingen worden geëgaliseerd door onttrekking aan de bestemmingsreserves voor tariefegalisatie. Hiermee kunnen grote fluctuaties van jaar tot jaar in de ontwikkeling van de belastingtarieven worden voorkomen en wordt de bestuurbaarheid van de lastendrukontwikkeling voor huishoudens en bedrijven vergroot.

Tevens wordt onderzocht welk (aanvullend) beleid nodig is om aan de gewenste verhouding (streeffactor 2,5) tussen langlopende schulden versus de bruto lasten structureel kan worden voldaan. Een factor onder de 2,5 geeft een gezond financieel perspectief voor het waterschap te zien. (Uniebeleid: Het is financieel

gezond als langlopende schulden gedeeld door bruto lasten een factor 2,5 opleveren.)

In 2016 wordt een tussenevaluatie uitgevoerd op deze afspraken. In het licht van de actuele economische ontwikkelingen, de uitkomsten van het financiële beleid en de mate van doelbereiking worden hernieuwde afspraken gemaakt.

Bijlagen:

- Invulling van portefeuilles
Dagelijks Bestuur Vechtstromen 2014-2018
- Lastendrukontwikkeling bestuursakkoord

5 Invulling van portefeuilles dagelijks bestuur Vechtstromen 2014-2018

Portefeuille
Watergraaf Waterveiligheid

*Stefan Kuks,
voorzitter algemeen en
dagelijks bestuur*

INHOUDELIJKE VERANTWOORDELIJKHEID

- Strategische beleidscoördinatie
- Crisisbeheersing
- Representatie en communicatie
- Personeel en organisatie

VISIEVERANTWOORDELIJKHEID

- Visie op organisatieontwikkeling (2020)

RELATIEVERANTWOORDELIJKHEID

- Drinkwatermaatschappijen: Vitens en Waterleidingmaatschappij Drenthe
- Provincies
- Rijn-Oost: Regionaal Bestuurlijk Overleg (RBO) en Overijssels Dijkgraven Overleg (ODO)
- Grensoverschrijdend platform regionaal waterbeheer en Euregio
- Ministeries

Portefeuille
Waterveiligheid en Financiën

*Wim Stegeman,
tevens eerste vicevoorzitter*

INHOUDELIJKE VERANTWOORDELIJKHEID

- Veiligheid
- Omgang met extremen (wateroverlast en droogte)
- Financiën
- Shared services

VISIEVERANTWOORDELIJKHEID

- Vechtvisie

RELATIEVERANTWOORDELIJKHEID

- Gebiedsaccount Vechtdal (de gemeenten Ommen, Hardenberg en Coevorden) en de gemeenten Almelo, Hellendoorn en Berkelland
- Verbonden partijen: Nederlandse Waterschapsbank, Het Waterschapshuis, GBLT, Nieuwater BV, NV Slibverwerking Noord-Brabant (SNB) en Waterschapslaboratorium Aqualysis

Portefeuille
Watersysteembeleid

*Nettie Aarnink,
tevens tweede vicevoorzitter*

INHOUDELIJKE VERANTWOORDELIJKHEID

- Functiebediening landbouw-natuur en Gewenst Grond- en Oppervlaktewaterregime (GGOR)
- Kaderrichtlijn Water (KRW) en Zoetwatervoorziening Oost-Nederland (ZON)
- Strategisch grondwaterbeheer
- Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB)

VISIEVERANTWOORDELIJKHEID

- Dinkelvisie

RELATIEVERANTWOORDELIJKHEID

- Gebiedsaccount Noordoost-Twente (de gemeenten Oldenzaal, Losser en Enschede)
- Natuur en milieu: provinciale federaties, natuurterreinbeheerders en particulier grondbezit

5 Invulling van portefeuilles dagelijks bestuur Vechtstromen 2014-2018

Portefeuille Watersysteembeheer

*Henk Holterman**

INHOUDELIJKE VERANTWOORDELIJKHEID

- Beheer en onderhoud, kanalenbeheer
- Keur en legger, vergunningverlening en Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's)
- Eigendom, functiestapeling en blauwe diensten
- Bestuurlijk opdrachtgever systeemprojecten
- Zoektocht waterwinning Twente

VISIEVERANTWOORDELIJKHEID

- Reggevisie

RELATIEVERANTWOORDELIJKHEID

- Gebiedsaccount Midden-Twente (de gemeenten Rijssen-Holten, Wierden en Twenterand) en de gemeenten Dinkelland en Tubbergen
- Landbouworganisaties
- Rijkswaterstaat

Portefeuille Waterkwaliteit en Innovatie

Jan van Hoek

INHOUDELIJKE VERANTWOORDELIJKHEID

- Emissiebeleid, waterbodems en diffuse bronnen
- Handhaving
- Waterbeleving en recreatief medegebruik
- Educatie
- Innovatie en Duurzaamheid
- Buitenlandbeleid

VISIEVERANTWOORDELIJKHEID

- Visie op innovatie en ondernemerschap

RELATIEVERANTWOORDELIJKHEID

- Gebiedsaccount Zuidwest-Twente (de gemeenten Haaksbergen, Hof van Twente en Borne)
- Kennisinstanties (Universiteit Twente, Saxion hogescholen, WaterNexT, etc.)
- Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA)

Portefeuille Waterketen en Stedelijk water

Roel van der Veen

INHOUDELIJKE VERANTWOORDELIJKHEID

- Waterketen (zuiveringsbeheer, slibverwerking, grondstoffen en energie)
- Samenwerking in de waterketen
- Stedelijk water (klimaatactieve stad)

VISIEVERANTWOORDELIJKHEID

- Ketenvisie

RELATIEVERANTWOORDELIJKHEID

- Gebiedsaccount Zuidoost Drenthe (de gemeenten Emmen, Borger-Odoorn, Midden-Drenthe, Hoogeveen en De Wolden) en de gemeente Hengelo
- Bedrijven

** De heer Holterman is op 4 mei jl. overleden*

6 Lastendrukontwikkeling bestuursakkoord

Lastendrukontwikkeling	Bestuursakkoord 2014	Bestuursakkoord 2015	Bestuursakkoord 2016	Bestuursakkoord 2017	Bestuursakkoord 2018
	2	2 %	2 %	2 %	2 %
Eenpersoonshuishoudens	101	104 3,2	107,50 3,2	111 3,2	114,50 3,2
Meerpersoonshuishoudens	287	294 2,3	300 2,3	307 2,3	314 2,3
Bedrijven met 50 ve	3.388	3.404 2,0	3.468 2,0	3.537 2,0	3.608 2,0
Agrarisch bedrijf	2.288	2.365 3,2	2.441 3,2	2.517 3,2	2.598 3,2

Fotografie

Willem van Walderveen
Marjo Baas
Theo Berends
Rob Elfring
Willem Kolvoort
Jan Schartman
provincie Overijssel
waterschap Vechtstromen

© Copyright voor de fotografie
ligt bij de rechthebbenden

Postadres

Postbus 5006
7600 GA Almelo

Bezoekadressen

Kooikersweg 1
7609 PZ Almelo
Burgemeester Feithsingel 2
7742 BP Coevorden

† 088 220 33 33

f 088 220 33 00

e info@vechtstromen.nl

www.vechtstromen.nl

Juli 2014

© waterschap Vechtstromen

WATERSCHAP
vechtstromen